

Sygn. akt VI GC 168/15/3

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2016 r.

Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Jolanta Brzęk

Protokolant: st. sekr. sądowy Aleksandra Nyga

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2016 r. w Tychach

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Sp. z o.o. w O.

przeciwko: K. H. i T. R. (1)

o zapłatę

oddala powództwo co do obu pozwanych w całości.

SSR Jolanta Brzęk

Sygn. akt VI GC 168/15/3

UZASADNIENIE

Powód (...) z siedzibą w O. wystąpił przeciwko T. R. (1) i K. H. z pozwem o zapłatę łącznej kwoty 5 349,84 zł z ustawowymi odsetkami oraz kosztami zastępstwa procesowego. Na powyższą kwotę składa się kwota 1 711,22 zł, której powód dochodzi od pozwanego T. R. (1) oraz kwota 3 638,62 zł, której dochodzi od pozwanej K. H.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 29 września 2008 r. Sąd Rejonowy w Opolu w sprawie o sygn. V GNc 2443/08 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wszczętym na skutek pozwu wniesionego przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. przeciwko przedsiębiorstwu (...) sp. z o.o. z siedzibą w T.. W wydanym nakazie zapłaty Sąd Rejonowy w Opolu zasądził na rzecz powoda kwotę 5 349,84 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot:

- 790,71 zł - od dnia 20 stycznia 2008 r. do dnia zapłaty,
- 852,51 zł - od dnia 18 lutego 2008 r. do dnia zapłaty,
- 35,52 zł - od dnia 17 marca 2008 r. do dnia zapłaty,
- 49,58 zł - od dnia 17 kwietnia 2008 r. do dnia zapłaty,
- 2.313,21 zł - od dnia 23 maja 2008 r. o dnia zapłaty,
- 1.054,86 zł - od dnia 16 czerwca 2008 r. do dnia zapłaty,
- 253,45 zł - od dnia 18 lipca 2008 r. do dnia zapłaty.

Sąd ten zasądził również na rzecz powoda koszty procesu w kwocie 1 284,00 zł w tym kwotę 1.200,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W dniu 6 listopada 2008 r. powód wezwał (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. do zapłaty należnych mu świadczeń, a gdy jego żądanie nie zostało spełnione skierował do egzekucji dochodzenie należności objętych tytułem wykonawczym. Egzekucja została wszczęta przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tychach, a postępowanie prowadzone było pod sygn. KM 2298/08. Postanowieniem z dnia 4 grudnia 2008 r. Komornik przyznał radcy prawnemu reprezentującemu wierzyciela koszty zastępstwa prawnego w egzekucji w kwocie 300 zł. Komornik w dniu 24 listopad 2011 r. wydał postanowienie o umorzeniu egzekucji prowadzonej przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. ze względu na jej bezskuteczność. Powód poniósł koszty egzekucji w kwocie 116,90 zł. Należność z w/w tytułu wykonawczego nie została w żadnej części wyegzekwowana. W okresie od 19 września 2005 r. do 19 marca 2008 r. pozwany T. R. (1) był prezesem i zarazem członkiem zarządu spółki z o.o. (...), a od 19 marca 2008 r. prezesem spółki była K. H..

W związku z faktem, że pozwany T. R. (1) pełnił funkcję członka zarządu spółki do dnia 19 marca 2008 r. tj. w czasie powstania pierwszych trzech należności i części czwartej należności określonych w nakazie zapłaty sygn. V GNc 2443/08, powód żąda od pozwanego zapłaty tychże należności wraz z ustawowymi odsetkami od tych kwot zgodnie z tytułem wykonawczym wydanym przeciwko spółce. Powód wskazał, że na kwotę 1.711,22 zł składają się:

- 790,71 zł – FV nr (...) dot. okresu 29.11.2007 r. – 28.12.2007 r.,
- 852,51 zł – FV nr (...) dot. okresu 28.12.2007 r. – 30.01.2008 r.,
- 35,52 zł – FV nr (...) dot. okresu 30.01.2008 r. – 28.02.2008 r.,
- 32,48 zł – FV nr (...) dot. okresu 28.02.2008 r. – 28.03.2008 r.

W związku z faktem, że pozwana K. H. pełniła funkcję członka zarządu spółki od 19 marca 2008 r. tj. w czasie powstania czwartej, piątej, szóstej i siódmej należności określonej w nakazie zapłaty sygn. V GNc 2443/08, strona powodowa żąda od pozwanej zapłaty należności w wysokości 3.638,62 zł wraz z ustawowymi odsetkami kwot zgodnie z tytułem wykonawczym wydanym przeciwko w/w spółce z o.o. Powód wskazał, że na kwotę 3.638,62 zł składają się:

- 17,10 zł – FV nr (...) dot. okresu 28.02.2008 r. – 28.03.2008 r.,
- 2.313,21 zł – FV nr (...) dot. okresu 28.03.2008 r. – 29.04.2008 r.,
- 1.054,86 zł – FV nr (...) dot. okresu 29.04.2008 r. – 29.05.2008 r.,
- 253,45 zł – FV nr (...) dot. okresu 29.05.2008 r. – 30.06.2008 r.

Nadto powód w uzasadnieniu wskazał, że domaga się zasądzenia od pozwanych kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego, tj. od T. R. (1) kwoty 385,20 zł tytułem kosztów sądowych i 125,07 zł tytułem kosztów egzekucyjnych, a od K. H. kwoty 898,80 zł tytułem kosztów sądowych i kwoty 291,83 zł tytułem kosztów egzekucyjnych.

Powód pismem z dnia 28 listopada 2014 r. został wezwany do sprecyzowania żądania pozwu poprzez prawidłowe określenie wartości przedmiotu sporu, uzupełnienia opłaty od pozwu w kwocie 85 zł w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu pozwu oraz sprecyzowania żądania odsetkowego od członków zarządu poprzez ich skapitalizowanie do dnia umorzenia postępowania egzekucyjnego w terminie 7 dni pod rygorem skierowania do postępowania zwykłego. W dniu 11 grudnia 2014 r. (data prezentaty sądu) powód sprecyzował wartość przedmiotu sporu podając, że wynosi ona 7.045,00 zł, wskazując żądanie odsetek poprzez ich skapitalizowanie na dzień umorzenia postępowania egzekucyjnego sygn. KM 2298/08 tj. na dzień 24 listopada 2011 r. - po skapitalizowaniu odsetki wynoszą w przypadku pozwanego T. R. (1) 823,24 zł, a w przypadku K. H. 1.615,91 zł.

W dniu 29 grudnia 2014 r. w sprawie o sygn. VI GNc 2116/14/3 Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Pozwany T. R. (1) wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając go w całości.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, iż był prezesem zarządu (...) sp. z o.o. w T. od dnia 19 września 2005 r. do dnia 4 stycznia 2008 r., a nie jak mylnie powód wskazał do dnia 19 marca 2008 r. Pozwany podniósł, iż był prezesem w/w spółki do dnia 4 stycznia 2008 r., kiedy to podczas Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki z o.o. (...) odwołano go ze stanowiska prezesa. Pozwany wskazał, że zadłużenie wobec powoda powstało po jego odejściu ze stanowiska prezesa zarządu i nie miał wpływu na regulację zobowiązań spółki. Całkowitą władzę nad spółką przejął właściciel spółki (...) będący jej prokurentem.

Pozwana K. H. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty w przepisany terminie.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że od dnia 5 marca 2008 r. nie jest prezesem spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w T.. Pozwana podniosła, że wpis do KRS ma charakter deklaratoryjny, a nie konstytutywny, a zatem wpis nie może przesądzać o odpowiedzialności członka zarządu w oparciu o art. 299 k.s.h., natomiast o takiej odpowiedzialności przesądza faktycznie pełnienie obowiązków prezesa zarządu. Nadto pozwana wskazała, iż skutecznie zrezygnowała z funkcji prezesa zarządu. Rezygnacja w świetle przepisów k.s.h. jest jednym ze sposobów utraty mandatu członka zarządu i nie ma znaczenia fakt, iż pozwana figuruje w KRS jako członek zarządu spółki (...). Nie bez znaczenia jest fakt, iż pozwana poinformowała Sąd Rejonowy w Katowicach o rezygnacji z funkcji prezesa zarządu już w lipcu 2009 r., jednak do tej pory pozwana figuruje w rejestrach spółki, pomimo ponownego złożenia wniosku z dnia 21 czerwca 2013 r.

Sąd ustalił co następuje:

W dniu 3 stycznia 2008 r. powód wystawił na rzecz (...) Sp. z o.o. fakturę VAT nr (...) za dostawę wody i odprowadzanie ścieków na kwotę 1.523,90 zł netto tj. 1637,43 zł brutto z uwzględnieniem zadłużenia na dzień wystawienia faktury w wysokości 153,28 zł tj. łącznie należność z faktury wynosiła 1.790,71 zł. Termin płatności faktury oznaczono na dzień 19 stycznia 2008 r.

Dowód: faktura VAT (k. 25 akt sygn. V GNc 2443/08).

W dniu 4 stycznia 2008 r. w siedzibie spółki (...) sp. z o.o. odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników spółki, na którym odwołano z funkcji prezesa zarządu T. R. (1), odwołano prokurę samoistną dla Z. R. (1) oraz powołano na stanowisko prezesa zarządu K. H..

Dowód: protokół (k. 45-46).

Pozwana K. H. pełniła funkcję prezesa zarządu (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. od dnia 4 stycznia 2008 r. do dnia 5 marca 2008 r. Będąc prezesem zarządu spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. nie miała dostępu do dokumentacji dotyczącej spółki w tym dokumentacji księgowej, umów i kont bankowych, a spółką faktycznie zarządzał i prowadził ją jedyny wspólnik Z. R. (1). Z uwagi na brak realnej możliwości zarządzania spółką pozwana złożyła Z. R. (1) oświadczenie o rezygnacji z funkcji prezesa zarządu. W związku z rezygnacją pozwanej rozwiązana została za porozumieniem stron umowa o pracę wiążąca ją z (...) sp. z o.o. W wydanym pozwanej świadectwie pracy wpisano, że pozwana była zatrudniona w (...) sp. z o.o. na pełny etat w okresie od 17 września 2007 r. do dnia 5 marca 2008 r., przy czym od dnia 17 września 2007 r. do 3 stycznia 2008 r. na stanowisku handlowca, a od dnia 4 stycznia 2008 r. do dnia 5 marca 2008 r. jako prezes spółki. Po rezygnacji pozwanej Z. R. (1) w dalszym ciągu reprezentował spółkę jako prokurent.

Dowód: świadectwo pracy (k.125-126 akt II W 93/12), zeznania świadka K. H. (k. 86-87), zeznania T. R. (1) (k. 297-298 akt. sprawy II W 93/12), potwierdzenie odebrania korespondencji za spółkę przez Z. R. (1) (k. 92).

W dniu 24 września 2008 r. Sąd Rejonowy w Opolu Wydział V Gospodarczy w sprawie o sygn. V GNc 2443/08 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym nakazując pozwanemu spółce (...) sp. z o.o. w T., aby zapłacił powodowi kwotę 5.349,84 zł ustawowymi odsetkami od kwot:

- 790,71 zł - od dnia 20 stycznia 2008 r. do dnia zapłaty,
- 852,51 zł - od dnia 18 lutego 2008 r. do dnia zapłaty,
- 35,52 zł - od dnia 17 marca 2008 r. do dnia zapłaty,
- 49,58 zł - od dnia 17 kwietnia 2008 r. do dnia zapłaty,
- 2.313,21 - zł od dnia 23 maja 2008 r. o dnia zapłaty,
- 1.054,86 zł - od dnia 16 czerwca 2008 r. do dnia zapłaty,
- 253,45 zł - od dnia 18 lipca 2008 r. do dnia zapłaty.

Sąd zasądził również na rzecz powoda koszty procesu w kwocie 1.284,00 zł w tym 1.200,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Dowód: nakaz zapłaty (k. 8).

W dniu 6 listopada 2008 r. powód wezwał dłużnika (...) sp. z o.o. do zapłaty należnych mu świadczeń, a gdy jego żądanie nie zostało spełnione skierował do egzekucji dochodzenie należności objętych tytułem wykonawczym. Egzekucja została wszczęta przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tychach A. K. sygn. KM 2298/08. Postanowieniem z dnia 4 grudnia 2008 r. Komornik przyznał radcy prawnemu reprezentującemu wierzyciela koszty zastępstwa prawnego w egzekucji kwocie 300 zł. Komornik w dniu 24 listopad 2011 r. wydał postanowienie o umorzeniu egzekucji prowadzonej przeciwko dłużnikowi ze względu na jej bezskuteczność.

Dowód: wezwanie (k. 11), wniosek o wszczęcie egzekucji (12), postanowienie o przyznaniu kosztów (k. 13), postanowienie o umorzeniu (k.14).

Mimo rezygnacji pozwanej z pełnienia funkcji prezesa zarządu, w rejestrze spółki nie zostały dokonane stosowne zmiany i pozwana nadal figuruje w nim jako prezes zarządu.

Dowód: odpis z (...) spółki z o.o. ZR W. (k. 115-117).

Poczynione w sprawie ustalenia faktyczne oparto o nie budzące wątpliwości, merytoryczne dokumenty znajdujące się w aktach sprawy oraz akt aktach VI GC 247/13/2 oraz II W 93/12 tut. Sądu oraz SR Opole V GNc 2443/08 w określonym zakresie.

Sąd uznał zeznania pozwanej K. H. za w pełni wiarygodne dla sądu albowiem są logiczne, konsekwentne i spójne z zeznaniami z innych spraw sądowych, a także z zeznaniami T. R. (1) oraz Z. R. (1) z innych spraw sądowych.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo wytoczone w niniejszej sprawie przez (...) z siedzibą w O. przeciwko T. R. (1) i K. H. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domagał się zasądzenia kwoty 7 045,00 zł wraz ze skapitalizowanymi odsetkami na dzień umorzenia postępowania egzekucyjnego sygn. KM 2298/08 tj. na dzień 24 listopada 2011 r., wskazując, że po skapitalizowaniu odsetki wynoszą w przypadku pozwanego T. R. (1) 823,24 zł, a w przypadku K. H. 1.615,91 zł.

Pozwany T. R. (1) wniósł o oddalenie powództwa w całości podnosząc zarzut, iż był prezesem zarządu (...) sp. z o.o. w T. od dnia 19 września 2005 r. do dnia 4 stycznia 2008 r., kiedy to podczas Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki z o.o. (...) odwołano go ze stanowiska prezesa. Pozwany wskazał, że zadłużenie wobec powoda powstało po

jego odejściu ze stanowiska prezesa zarządu i nie miał wpływu na regulację zobowiązań spółki. Całkowitą władzę nad spółką przejął właściciel spółki (...) będący jej prokurentem.

Pozwana K. H. w złożonym sprzeciwie od nakazu zapłaty podniosła, że od dnia 5 marca 2008 r. nie jest prezesem spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w T.. Nadto pozwana wskazała, iż skutecznie zrezygnowała z funkcji prezesa zarządu, co potwierdza świadectwo pracy, a jeszcze przed rozwiązaniem umowy nie miała wglądu w księgi finansowe firmy.

Jako podstawę swego roszczenia strona powodowa wskazała przepis art. 299 Kodeksu spółek handlowych. Przepis ten stanowi w § 1, że jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody (§ 2). Przepisy § 1 i § 2 nie naruszają przepisów ustanawiających dalej idącą odpowiedzialność członków zarządu (§ 3).

Powód, który dochodzi roszczenia przewidzianego w przepisie art. 299 k.s.h. powinien wykazać istnienie określonego zobowiązania spółki w czasie, kiedy pozwani byli członkami zarządu, stwierdzonego w tym czasie lub później tytułem egzekucyjnym wydanym na rzecz powoda oraz bezskuteczność egzekucji tego zobowiązania przeciwko spółce. Występując z pozwem w niniejszej sprawie powód wskazywała, że w dniu 24 września 2008 r. Sąd Rejonowy w Opolu Wydział V Gospodarczy w sprawie o sygn. V GNc 2443/08 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym nakazując pozwanemu spółce (...) sp. z o.o. w T., aby zapłacił powodowi kwotę 5.349,84 zł z ustawowymi odsetkami od kwot częściowych, z kolei przeprowadzona egzekucja komornicza okazała się bezskuteczna, co skutkowało wydaniem w dniu 24 listopad 2011 r. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tychach postanowienia o umorzeniu egzekucji. W złożonym pozwie powód wskazał, że od pozwanego T. R. (1) dochodzi następujących należności:

- 790,71 zł – FV nr (...) dot. okresu 29.11.2007 r. – 28.12.2007 r.,
- 852,51 zł – FV nr (...) dot. okresu 28.12.2007 r. – 30.01.2008 r.,
- 35,52 zł – FV nr (...) dot. okresu 30.01.2008 r. – 28.02.2008 r.,
- 32,48 zł – FV nr (...) dot. okresu 28.02.2008 r. – 28.03.2008 r.

a od pozwanej K. H. dochodzi następujących należności:

- 17,10 zł – FV nr (...) dot. okresu 28.02.2008 r. – 28.03.2008 r.,
- 2.313,21 zł – FV nr (...) dot. okresu 28.03.2008 r. – 29.04.2008 r.,
- 1.054,86 zł – FV nr (...) dot. okresu 29.04.2008 r. – 29.05.2008 r.,
- 253,45 zł – FV nr (...) dot. okresu 29.05.2008 r. – 30.06.2008 r.

Strona pozwana z kolei mogła wykazywać, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody (§ 2). Ciężar dowodu z tych przypadkach spoczywał na pozwanej.

Pozwana K. H. broniła się podnosząc, że zrezygnowała z pełnienia funkcji, a z kolei pozwany T. R. (1), wskazywał, iż nie był członkiem zarządu w momencie powstania zobowiązania.

W literaturze przedmiotu wskazuje się, iż surowa odpowiedzialność członków zarządu wynika z przyjętej w Kodeksie spółek handlowych konstrukcji prawnej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Zakres i zasady odpowiedzialności znajdują uzasadnienie w wyłączeniu prawa wspólników do prowadzenia spraw spółki z jednoczesnym powierzeniem tego uprawnienia członkom zarządu spółki. W konsekwencji to nie wspólnicy, ale członkowie zarządu ponoszą, w określonych prawem sytuacjach, odpowiedzialność zarówno cywilną, jak też karną (tak A. Szajkowski, Kodeks spółek handlowych, 2005, t. II, s. 963). Sięgnięcie do majątku członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością uwarunkowane jest w myśl art. 299 k.s.h. niemożnością uzyskania zaspokojenia z majątku samej spółki. Powyższe unormowanie wprowadza zatem subsydiarną odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za jej zobowiązania, która powstaje w sytuacji, gdy wierzyciel nie może zaspokoić swoich roszczeń z majątku spółki. Posiłkowy charakter tej odpowiedzialności oznacza także, że wierzyciel nie może zaspokoić swoich roszczeń z majątku członków zarządu spółki, jeżeli nie została wykorzystana droga ściągnięcia wierzytelności z majątku spółki i nie wykazano bezskuteczności egzekucji z majątku tej spółki.

Z konstrukcji okoliczności zwalniających od odpowiedzialności wynika, że ratio legis art. 299 § 1 k.s.h. jest ponoszenie odpowiedzialności za zobowiązania spółki przez tych członków zarządu, za których urzędowania zaistniały przyczyny uzasadniające ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego, a którzy nie zgłosili odpowiedniego wniosku. Członkowie zarządu odpowiadają zarówno za zobowiązania, które zostały zaciągnięte i stały się wymagalne w czasie sprawowania przez nich funkcji, jak i za zobowiązania, które zostały zaciągnięte przed powołaniem ich do zarządu, ale stały się wymagalne w czasie sprawowania funkcji, a nawet zobowiązania, które były wymagalne przed powołaniem ich do zarządu, jeżeli niewypłacalność spółki wystąpiła w czasie sprawowania przez nich funkcji. Jeżeli dłużnik nie złożył wniosku o ogłoszenie jego upadłości w ustawowym terminie, a stan uzasadniający ogłoszenie upadłości trwa nadal, to obowiązek złożenia wniosku istnieje przez cały czas niewypłacalności dłużnika.

Odpowiedzialność normowana przez przepis art. 299 k.s.h. jest szczególnym przypadkiem deliktowej odpowiedzialności odszkodowawczej na zasadzie winy (por. uchwała Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006 roku, III CZP 118/06, OSNC 2007, nr 9, poz. 136 i powołane w niej orzeczenia Sądu Najwyższego, a z późniejszego orzecznictwa: wyrok Sądu Najwyższego z 6 lipca 2007 roku, III CSK 2/2007, niepubl.). Specyfika tego rodzaju odpowiedzialności odszkodowawczej przejawia się w tym, że wierzyciel, który nie wyegzekwował swojej wierzytelności od spółki, nie musi na zasadach ogólnych dowodzić wysokości doznanej wskutek tego szkody. Wystarczające będzie przedłożenie tytułu egzekucyjnego stwierdzającego istnienie zobowiązania spółki (por. uchwała Sądu Najwyższego z 15 czerwca 1999 roku, III CZP 10/99, OSNC 1999 nr 12, poz. 203, a co do wyjątków od wymogu przedstawienia tytułu - por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2006 roku, II CSK 300/06, niepublikowany) oraz wykazanie, że egzekucja wobec spółki okazała się bezskuteczna (zob. K. Kruczałak, Kodeks..., op. cit., s. 449 oraz J. A. Strzępka i E. Zielińska, Kodeks..., op. cit., s. 857). Z omawianej regulacji wynika więc na rzecz wierzyciela domniemanie poniesienia szkody w wysokości niewyegzekwowanej wobec spółki wierzytelności.

Domniemaniami w świetle regulacji art. 299 k.s.h. są objęte również: związek przyczynowy między szkodą wierzyciela, a niezłożeniem we właściwym czasie przez członka zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości oraz zawinienie przez członka zarządu niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 21 lutego 2002 roku, IV KN 793/00, OSNC 2003, nr 2, poz. 22; z 14 lutego 2003 roku, IV CKN 1779/00, OSNC 2004, nr 5, poz. 76 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z 28 lutego 2008 roku, III CZP 143/07).

W przedmiotowej sprawie powód w myśl art. 6 k.c. udowodnił bezskuteczność egzekucji wobec dłużnika (...) sp. z o.o. z siedzibą w T..

Powód występując z roszczeniem przeciwko pozwanym dochodzi wierzytelności stwierdzonej prawomocnym nakazem zapłaty Sądu Rejonowego w Opolu o sygn. V GNC 2443/08 z dnia 24 września 2008 r. Bezskuteczność egzekucji w toku postępowania zastała udowodniona postanowieniem komornika o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wydanym w dniu 24 listopad 2011 r.

Należy wskazać, że ustawodawca przewidział, że członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności w trzech sytuacjach.

Po pierwsze, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie doszło do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki lub wszczęto wobec niej postępowanie układowe (ogłoszono upadłość z możliwością zawarcia układu). Nadto ocena, czy wniosek o ogłoszenie upadłości został zgłoszony we właściwym czasie wymaga uprzedniego ustalenia, czy i kiedy zaprzestano płacenia długów lub czy i kiedy ujawniono, że zobowiązania spółki przekroczyły wartość jej majątku. Nie ulega wątpliwości, że przy wykładni użytego w art. 299 § 2 k.s.h. określenia „właściwego czasu” na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości nie można pomijać przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jednolity Dz. U. z 2012r., nr 192, poz. 1112 ze zm.) regulujących obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez członków zarządu spółki oraz określających kiedy uważa się dłużnika za niewypłacalnego i kiedy ogłasza się upadłość osoby prawnej. Odpowiedzialność odszkodowawcza z art. 299 k.s.h. obciąża bowiem członków zarządu spółki za to, że nie złożyli wniosku o upadłość we właściwym czasie, a to kiedy można ogłosić upadłość, a więc to, kiedy taki wniosek będzie skuteczny i powinien być złożony, określają przepisy prawa upadłościowego i naprawczego. Należy również wskazać, że podstawą ogłoszenia upadłości spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest jej niewypłacalność, która zachodzi, gdy spółka nie wykonuje swoich wymaganych zobowiązań pieniężnych. Drugą przesłanką uznania spółki za niewypłacalną jest sytuacja, gdy zobowiązania spółki przekroczą wartość jej majątku, niezależnie od tego, czy na bieżąco wykonuje ona swoje zobowiązania (art. 11 ust. 1 i 2 prawa upadłościowego i naprawczego). Zaistnienie stanu niewypłacalności zawsze bezwzględnie obliguje zarząd spółki (a także poszczególnych jego członków) do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie jej upadłości, niezależnie od wartości niewykonanych zobowiązań oraz długości opóźnienia. Osoby zobowiązane do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki z o.o. winny to uczynić w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości (art. 21 ustęp 1 i 2 prawa upadłościowego i naprawczego).

Drugą z przesłanek egzoneracyjnych przewidzianych w art. 299 § 2 k.s.h. jest wykazanie przez pozwanych członków zarządu, że choć nie doszło we właściwym czasie do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki obejmującej likwidację majątku lub z możliwością zawarcia układu, to miało to miejsce nie z ich winy.

Natomiast trzecią przesłanką jest wykazanie, że choć nie doszło we właściwym czasie do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (lub nie wszczęto postępowania układowego – nie został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu), to wierzyciel nie poniósł z tego tytułu szkody.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 202 § 4 k.s.h. mandat członka zarządu wygasa wskutek śmierci, rezygnacji albo odwołania ze składu zarządu. Rezygnacja jest jednostronną czynnością prawną członka zarządu i nie wymaga przyjęcia przez spółkę, wystarczające jest samo zakomunikowanie tego faktu.

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego w dniu 4 stycznia 2008 r. w siedzibie spółki (...) sp. z o.o. odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników spółki, na którym odwołano z funkcji prezesa zarządu T. R. (1) oraz powołano na stanowisko prezesa zarządu K. H..

Na podstawie przedłożonych przez pozwaną K. H. dowodów Sąd ustalił, że pozwana od dnia 17 września 2007 roku wykonywała w spółce pracę na stanowisku handlowca. Następnie, jak zeznała pozwana stosownie do postanowień aneksu do umowy o pracę od dnia 4 stycznia 2008 roku pełniła funkcję prezesa zarządu spółki. Jednocześnie z zeznań pozwanej wynika, że w czasie pełnienia funkcji prezesa zarządu nie zostały jej udostępnione żadne dokumenty dotyczące spółki, w tym finansowe i księgowo, nie miała też dostępu do rachunków bankowych spółki. Faktycznie działalnością spółki zarządzał i prowadził ją jedyny (...) spółki (...), będący jednocześnie prokurentem samoistnym w spółce.

Z uwagi na brak realnej możliwości zarządzania spółką pozwana złożyła oświadczenie o rezygnacji z funkcji prezesa zarządu. W związku z rezygnacją pozwanej rozwiązana została za porozumieniem stron umowa o pracę wiążąca ją z (...) sp. z o. o. W ocenie Sądu pozwana skutecznie zrezygnowała z pełnienia funkcji prezesa zarządu

spółki, składając oświadczenie o rezygnacji jednemu jej wspólnikowi i prokurentowi Z. R. (1). Zauważyć przy tym trzeba, że w spółce nie działała rada nadzorcza, zaś powoływanie i odwoływanie członków zarządu należało do zgromadzenia wspólników, którego kompetencje w przypadku spółki jednoosobowej przysługiwały jednemu wspólnikowi. Powyższą okoliczność, jakoby to właśnie Z. R. (1) faktycznie kierował działalnością spółki potwierdził w swoich zeznaniach również T. R. (1) (dopuszczono dowód z dokumentów z akt Sądu Rejonowego w Tychach II W 93/12). Okoliczność rezygnacji potwierdza w ocenie Sądu również treść wydanego pozwanej świadectwa pracy. Zauważyć trzeba, że choć pełnienie funkcji członka zarządu i stosunek pracy pozostają rozłączne (możliwe jest pełnienie funkcji członka zarządu bez pozostawania jednocześnie w stosunku pracy), nie można pominąć treści tego świadectwa stanowiącego oświadczenie spółki. W wydanym pozwanej świadectwie pracy wpisano, że pozwana była zatrudniona w ZR W. sp. o. o. na pełny etat w okresie od 17 września 2007 roku do 5 marca 2008 roku, przy czym od dnia 17 września 2007 roku do 3 stycznia 2008 roku na stanowisku handlowca, a od 4 stycznia 2008 roku do 5 marca 2008 roku jako prezes zarządu spółki. Pozwana zeznała ponadto, że to w związku z jej rezygnacją z funkcji, strony doszły do porozumienia o rozwiązaniu umowy o pracę.

Zdaniem Sądu pozwana przestała pełnić funkcję prezesa zarządu pozwanej z dniem 5 marca 2008 roku, nie może zatem ponosić odpowiedzialności za zobowiązania spółki, których powód dochodzi od pozwanej K. H. w niniejszym postępowaniu. Niemniej jednak podkreślenia wymaga również okoliczność, iż pozwana K. H. pełniąc funkcję prezesa zarządu (...) sp. z o.o. nie miała realnych możliwości działania na stanowisku prezesa zarządu, bo przecież nie miała dostępu do dokumentacji finansowej i księgowej spółki. Księgowość znajdowała się w O. podczas gdy pozwana urzędowała w T., pozwana była przekonana o dobrej kondycji finansowej spółki, a nadto to właśnie Z. R. (1) będący jedynym właścicielem spółki podejmował wszelkie decyzje. W ocenie Sądu okoliczność ta została wykazana również zeznaniami T. R. oraz Z. R. złożonymi w postępowaniu o wykroczenie (II W 93/12).

Jak wyżej wskazano odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością rozciąga się na zobowiązania istniejące w okresie, gdy pełnili tę funkcję. Ze względu na deklaratoryjny charakter wpisu członka zarządu do rejestru o ponoszeniu odpowiedzialności nie decyduje to, czy dana osoba figuruje czy figurowała jako członek zarządu w rejestrze przedsiębiorców. Podkreślić przy tym trzeba, że po wygaśnięciu mandatu wskutek rezygnacji były członek zarządu nie może reprezentować spółki i nie ma wpływu na prowadzenie jej spraw oraz spłatę zobowiązań. Nie może zatem złożyć wniosku o dokonanie stosownej zmiany w rejestrze przedsiębiorców. Podmiotem obowiązany do złożenia wniosku o wpis do rejestru jest spółka (art. 14 w związku z art. 36 pkt 6 ustawy z 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym).

Jak zeznała pozwana wielokrotnie zwracała się do Z. R. (1) o wykreślenie jej z rejestru, jej prośby okazały się jednak bezskuteczne, pomimo obietnic, że formalność ta zostanie przeprowadzona. Złożony przez nią samodzielnie wniosek został co prawda zwrócony w powodu nieopłacenia, lecz Sąd w uzasadnieniu swojej decyzji wskazał, iż były członek zarządu nie posiada legitymacji do złożenia wniosku o wykreślenie w rejestrze.

Zatem biorąc pod uwagę wyżej poczynione rozważania, Sąd uznał, że dochodzone przez powoda roszczenie nie jest zasadne i w związku z tym oddalił powództwo wobec obu pozwanych w całości.

O kosztach procesu orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. i nast. ponieważ pozwani nie wykazali poniesionych kosztów.

SSR Jolanta Brzęk